

2. Názvosloví

Pro správnou orientaci a pochopení odborných výrazů, které byly použity v této publikaci, uvádíme zde jejich podrobnější vysvětlení.

Deklarovaná hodnota

Hodnota vlastnosti výrobku stanovená v souladu s technickou normou, kterou musí výrobce splnit s uvážením proměnlivosti výrobního procesu.

2.1. Zděné konstrukce

Konstrukce

Uspořádaná soustava navzájem propojených nosných prvků navržených tak, aby zajišťovaly určitou míru tuhosti této konstrukce.

Stavební materiál

Materiál používaný pro zhotovení konstrukce.

Druh konstrukce

Označení konstrukce podle převládajícího použitého materiálu, např. zděná konstrukce, ocelová konstrukce.

Zdivo

Seskupení zdicích prvků uložených podle stanoveného uspořádání a spojených maltou.

Vyztužené zdivo

Zdivo, v němž jsou pruty nebo sítě, obvykle ocelové, uloženy v maltě nebo betonu tak, aby všechny spolupůsobily proti účinkům působících zatížení.

Vazba zdiva

Pravidelné uspořádání zdicích prvků ve zdivu zaručující jejich spolupůsobení.

Pevnost zdiva v tlaku

Pevnost zdiva v tlaku s vyloučením vlivu tření v dotyku s tlačnými deskami zkušebního stroje, bez vlivu štíhlosti zděného zkušebního tělesa a bez vlivu výstřednosti zatížení.

Pevnost zdiva v tahu za ohybu

Pevnost zdiva v tahu při namáhání ohybovým momentem.

Pevnost zdiva ve smyku

Pevnost zdiva namáhaného smykem.

Charakteristická pevnost zdiva

Hodnota pevnosti, která odpovídá 5 % kvantilu rozdělení všech hodnot stanovených příslušným zkušebním postupem.

Zdivo z pálených zdicích prvků v silně agresivním prostředí

Zdivo nebo části zdiva, které jsou v dohotovené konstrukci nasyceny vodou (pocházející z atmosférických srážek nebo podzemní vody), jsou-li bez ochranných stavebních částí a jsou současně vystaveny častému působení střídavého zmrazování a rozmrazování v důsledku klimatických podmínek.

Zdivo z pálených zdicích prvků v mírně agresivním prostředí

Zdivo nebo části zdiva, které jsou v dohotovené konstrukci vystaveny působení vlhkosti a střídavému zmrazování a rozmrazování, kromě zdiva v silně agresivním prostředí.

Zdivo z pálených zdicích prvků v neagresivním prostředí

Zdivo nebo části zdiva, které nejsou v dohotovené konstrukci vystaveny působení vlhkosti a mrazu.

Zdicí prvky kategorie I

Zdicí prvky, u nichž pravděpodobnost, že se nedosáhne deklarovaná pevnost v tlaku, je menší než 5 %.

Zdicí prvky kategorie II

Zdicí prvky, u kterých se předpokládá, že nesplní podmínku požadovanou u prvků kategorie I.

Zdicí prvek

Předem zhotovený prvek určený pro uložení ve zdivu.

Ložná plocha zdicího prvku

Horní nebo dolní plocha zdicího prvku při jeho zamýšleném uložení ve zdivu.

Celková plocha

Plocha průřezu vedeného zdicím prvkem bez odečtení průřezových ploch děr, dutin a drážek.

Prohlubeň

Vybrání vytvořené během výroby zdicího prvku v jedné nebo obou jeho ložných plochách.

Otvor

Záměrně vytvořený volný prostor, který prochází zdicím prvkem úplně nebo částečně, tj. je průběžný (díra) nebo neprůběžný (dutina).

Úchytný otvor

Záměrně vytvořený otvor ve zdicím prvkem, umožňující snazší uchopení a zvednutí zdicího prvku jednou nebo oběma rukama, popř. strojem nebo pomocným nástrojem.

Vnitřní žebro

Přepážka z plného materiálu mezi otvory ve zdicím prvkem.

Obvodové žebro

Plný materiál mezi otvorem a vnějším povrchem (obvodem) zdicího prvku.

Pevnost v tlaku zdicích prvků

Průměrná pevnost v tlaku stanoveného počtu zdicích prvků.

Malta pro zdění

Směs jednoho nebo více anorganických pojiv, kameniva, vody a někdy příměsí a/nebo přísad používaných pro ukládání, spojování a spárování zdiva.

Obyčejná malta pro zdění

Malta pro zdění, pro kterou nejsou předepsány speciální vlastnosti.

Malta pro zdění pro tenké spáry

Návrhová malta pro zdění s největší zrnitostí kameniva rovné nebo menší než předepsaná hodnota.

Lehká malta pro zdění

Návrhová malta pro zdění, jejíž objemová hmotnost v suchém stavu je menší než $1\,300\text{ kg}\cdot\text{m}^{-3}$.

Návrhová malta pro zdění

Malta, jejíž složení a výrobní postup jsou zvoleny tak, aby zajistily požadované vlastnosti.

Průmyslově vyráběná malta pro zdění

Malta pro zdění, která je dávkována a umístěna průmyslově.

Předem dávkovaná malta pro zdění

Malta, jejíž složky jsou dávkovány průmyslově, dodávaná na staveniště, kde je zamíchána podle pokynů a podmínek výrobce.

Staveništní malta pro zdění

Malta pro zdění, která je z jednotlivých složek dávkována a zamíchána na staveništi.

Pevnost malty v tlaku

Průměrná pevnost v tlaku stanoveného počtu zkušebních těles po 28denním uložení a ošetření.

Výplňový beton

Beton vhodné konzistence a s vhodným největším zrnem kameniva pro vyplnění dutin ve zdivu.

Výztuž

Ocelové výztužné pruty pro použití ve zdivu.

Výztuž ložných spár

Předem zhotovená výztuž (výztužné pruty nebo výztužné prvky) pro použití v ložných spárách zdiva.

Stěnová spona

Prvek pro spojení dvou vrstev dutinové (vrstvené) stěny (přitom spona prochází vnitřní dutinou) nebo pro spojení zděné stěny s rámovou konstrukcí nebo pro spojení zděné přízdívky s vnitřní stěnou.

Ložná spára

Vrstva malty mezi ložnými plochami zdících prvků.

Příčná spára

Styčná maltová spára kolmá k ložné ploše i k líci stěny.

Podélná spára

Svislá maltová spára uvnitř stěny, rovnoběžná s lícem stěny.

Tenká spára

Spára vyplněná maltou pro tenké spáry s tloušťkou nejvýše 3 mm.

Dilatační spára

Spára umožňující volný pohyb v rovině stěny.

Spárování

Dohotovení maltové spáry během provádění režného zdiva (vyzdívání).

Vyspárování

Vyplnění a dohotovení proškrábnutých spár režného zdiva.

Nosná stěna

Stěna určená pro přenášení zejména svislého zatížení a vlastní tíhy.

Jednovrstvá stěna

Stěna bez vnitřní dutiny nebo svislé spáry (vyplněné nebo nevyplněné maltou) ve své rovině.

Vrstvená (dutinová) stěna

Stěna skládající se ze dvou rovnoběžných jednovrstvých stěn účinně spojených stěnovými sponami nebo výztuží ložných spár. Prostor mezi oběma jednovrstvými stěnami je buď ponechán jako souvislá nezaplňovaná dutina nebo je úplně či částečně vyplněn nenosným tepelněizolačním materiálem.

Dvouvrstvá stěna

Stěna skládající se ze dvou rovnoběžných zděných vrstev, mezi nimiž je souvislá průběžná spára (nejvýše 25 mm tlustá) plně vyplněná maltou a jež jsou účinně spojeny stěnovými sponami zabezpečujícími jejich úplné spolupůsobení.

Stěna s lícovou vrstvou

Stěna s lícovými zdicími prvky, které jsou spojeny vazbou s rubovými zdicími prvky a spolupůsobí s nimi.

Přizdívka

Stěna, která tvoří vnější líc stěnové konstrukce, není spojena vazbou s vnitřní stěnou nebo rámovou konstrukcí a nepřispívá k jejich únosnosti.

Nenosná stěna

Stěna, která není určena pro přenášení zatížení a která se může odstranit, aniž by byla ohrožena spolehlivost a celistvost zbývající nosné konstrukce.

Drážka

Podélná rýha vytvořená ve zdivu.

Výklenek

Volný prostor vytvořený v líci stěny.

2.2. Vodorovné konstrukce

Překlad

Nosník, který přenáší zatížení nad otvorem ve zděné stěně.

Výška překladu

Celková výška prefabrikované (předem vyrobené) části překladu.

Délka překladu

Celková délka předem vyrobeného překladu.

Délka uložení

Délka konce překladu, která spočívá na podpoře.

Světlost

Světlá vzdálenost mezi podporami překladu.

Mezní průhyb

Hodnota průhybu stanovená výrobcem překladu, která nesmí být překročena při předpokládaném použití překladu.

Jednoduchý překlad

Předem vyrobený překlad, který působí samostatně.

Kombinovaný překlad

Překlad, který se skládá ze dvou nebo více konstrukčních částí, z nichž každá má svoji tlačnou a taženou část průřezu.

Spřažený překlad

Překlad, který se skládá z prefabrikované části a doplňkové části zhotovené na místě ze zdiva nebo betonu; doplňková část je umístěna nad prefabrikovanou částí a obě části spolupůsobí.

Výška spřaženého překladu

Celková výška tažené a tlačné oblasti spřaženého překladu.

Únosnost v ohybu

Rovnoměrné spojitě zatížení, při kterém dochází k porušení vzorků překladů (nebo nižší zatížení, při kterém byly zkoušky přerušeny podle doporučení výrobce překladu).

Zatížení při mezním průhybu

Celkové rovnoměrně rozdělené zatížení překladu, při kterém průhyb dosahuje mezní hodnotu.

Únosnost ve smyku

Průměrná smyková síla, při které dochází k porušení sady vzorků překladů (nebo nižší zatížení, při kterém byly zkoušky přerušeny podle doporučení výrobce překladu).

Únosnost

Celkové, rovnoměrně rozdělené spojitě zatížení, které může být přenášeno překladem.

Zděný překlad

Překlad, který se skládá z jedné nebo více tenkostěnných tvarovek a železobetonové nebo předpjaté části vybetonované do tvarovek.

Tenkostěnná tvarovka

Předem vyrobený prvek s jednou nebo více drážkami (kanálky), do kterých se vybetonuje část ze železového nebo předpjatého betonu.

2.3. Střešní krytina**Pálené střešní tašky**

Výrobky pro skládané krytiny pro šikmé střechy a pro obklady stěn, které jsou vyráběny tvarováním (tažením a/nebo ražením), sušením a vypalováním jílovitých hmot s příměsemi nebo bez příměsí. Celá plocha nebo část plochy mohou být opatřeny engobou nebo glazurou.

Základní druhy tašek jsou:

Zvláštní tašky

Tašky, jejichž tvary se z estetických důvodů navzájem odlišují např. ručně zhotovené tašky.

Tašky ražené

Tašky s jednou nebo více drážkami v podélném a příčném směru.

Tašky tažené

Tašky s drážkou v podélném směru, ale bez drážky v příčném směru.

Poznámka: Tašky umožňují pokládku s různým délkovým překrytím.

Tašky s příčnou (čelní) hlavovou drážkou

Tašky s drážkou v příčném směru, ale bez drážky v podélném směru.

Tašky s proměnným délkovým překrytím

Tašky s podélnou a příčnou drážkou, které umožňují připevnění s proměnným délkovým překrytím.

Tašky s proměnným bočním překrytím

Tašky s podélnou a příčnou drážkou, které umožňují připevnění s proměnným bočním překrytím.

Ploché tašky

Tašky obvykle s rovným povrchem, které mohou být mírně vyklenuté/prohnuté v příčném a/nebo podélném směru a které nemají žádný drážkový systém.

Poznámka: Tyto tašky jsou zpravidla čtvercové, ale mohou mít speciálně tvarovanou přední hranu (např. přední hrana zaoblená nebo špičatá).

Vlnovky (esovky)

Tašky zakřivené do tvaru „S“, které neumožňují spojování podélnými ani příčnými drážkami.

Prejzy

Tašky žlábkového tvaru, které umožňují proměnné délkové překrytí nebo konstantní délkové překrytí (kde jsou tašky opatřeny zarážkami). Jsou vyráběné buď s rovnoběžnými nebo kónicky se sbíhajícími okraji.

Pálené střešní tvarovky

Výrobky, které doplňují tašky a které mají technickou funkci.

Tvarovky rozměrově koordinované

Tvarovky, které jsou určeny pro připojení nebo spojení s taškami, se kterými mají být položeny (např. drážková taška okrajová, drážková taška větrací, jednaapůltašky, hřebenáč drážkový, drážková nebo spojovací nárožní taška, spojovací úžlabní taška, drážková nebo spojovací taška úhlová).

Tvarovky rozměrově nekoordinované

Tvarovky, u kterých není požadavek pro připojení nebo spojení s taškami, se kterými má být položena (např. hřebenáč, taška nárožní, taška úžlabní, taška lomená).

Specifické definice pro tašky a tvarovky ražené a tažené:

Drážka

System navržený pro spojení dvou sousedních tašek nebo tvarovek a obvykle se skládající z jedné nebo více vystouplých částí nazývaných „žebírka“ a jednou nebo více prohloubených částí nazývaných „žlábký“.

Podélná drážka

System umožňující spojení dvou tašek nebo tvarovek umístěných ve stejné řadě.

Příčná drážka

System umožňující spojení dvou tašek umístěných v řadách nad sebou.